

Kvinnors liv och deras barnmorskor – berättelser i dåtid och nutid och hur vi vill att framtiden ska formas

En studiehandledning för dig som är barnmorska, blivande barnmorska eller har ett stort intresse för kvinnors liv, vård och deras barnmorskor.

Du håller i handen en handledning som ska hjälpa dig att tillsammans med kollegor och andra delta i en studiecirkel, som kan ge er kunskap och nya insikter kring sexuell och reproduktiv hälsa och de rättigheter som vi har eller bör ha i frågor rörande sexualitet och barnafödande.

Denna studiecirkel är för dig som är nyfiken på historia, vill diskutera hur vi har det idag och vill formulera krav för hur vi bör ha det i framtiden!

Studiecirkeln kretsar kring Svenska Barnmorskeförbundets jubileumsbok **300 ÅR I LIVETS TJÄNST**, som innehåller spännande berättelser och kraftfulla bildreportage om kvinnoliv, barnaföderskor och barnmorskor i Sverige, Kambodja, Mocambique, Afghanistan och på Grönland. I dåtid och nutid. Boken tar sikte mot framtiden för att minska mödradödligheten i världen, ge en god hälsovård med ett rättighetsperspektiv, genom kampen för kvinnors rätt att fatta beslut om sina egna kroppar och allas rätt till respekt för egna val och sexualitet.

Jubileumsboken var en del av firandet att Sverige var först i världen att utbilda professionella barnmorskor – år 1711 examinerades den första kullen, som hade genomgått en teoretisk såväl som praktisk utbildning enligt en kursplan, och blev edsvurna efter examinationen, för att alltid bistå födande kvinnor, rika som fattiga.

Värden för en god sexuell och reproduktiv hälsa är i hög grad politisk i den meningen att den rör politiska beslut och samhällseliga normer och förväntningar – ja, den rör människors enskilda rättigheter och friheter.

Denna studiecirkel har sitt fokus på sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter för alla och med **300 ÅR I LIVETS TJÄNST** som diskussionsunderlag lyfts svenska och internationella erfarenheter fram som visar på kampen för dessa rättigheter, men ger även berörande inblickar i människors liv – särskilt kvinnors och deras barnmorskors liv.

Vad är sexuell och reproduktiv hälsa och dess rättigheter (SRHR)?

Den svenska Folkhälsomyndigheten beskriver (2018) hur bristande jämlikhet inom sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) har en kraftig påverkan på individer, samhällen och ekonomier i hela världen. Det krävs en holistisk ansats för att komma till rätta med bristen på likvärdighet, en ansats som omfattar rätten för alla att fatta beslut om sin egen kropp – fri från stigma, diskriminering och tvång – och att ha tillgång till grundläggande hälso- och sjukvård inom området sexuell och reproduktiv hälsa.

Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter är en förutsättning för människors hälsa och överlevnad, jämställdhet och mänskligt välbefinnande. Forskningen har under årtionden visat – och fortsätter att visa – avgörande och mätbara fördelar med att investera i sexuell och reproduktiv hälsa. Genom ett flertal internationella överenskommelser har regeringar gett stöd för denna typ av investeringar. Men utvecklingen har upprepade gånger avstannat på grund av ett svagt politiskt åtagande, otillräckliga resurser, återkommande diskriminering av kvinnor och flickor samt en ovilja att på ett öppet och genomgripande sätt adressera problem som har koppling till sexualitet.

Källa: Folkhälsomyndigheten

[folkhalsomyndigheten.se/publicerat-material/publikationsarkiv/s/sexuell-och-reproduktiv-halsa-och-rattigheter-for-alla/](https://www.folkhalsomyndigheten.se/publicerat-material/publikationsarkiv/s/sexuell-och-reproduktiv-halsa-och-rattigheter-for-alla/)

Handledningstips:

Planera förslagsvis fem till sex studiemöten som kan utgå från var sitt tema. Använd boken som diskussionsunderlag och bestäm från gång till annan vilka kapitel ni vill läsa som förberedelse och sedan diskutera tillsammans.

De olika kapitlen är inte uppbyggda kring ett specifikt tema, utan precis som i livet självt går frågor och perspektiv in i varandra. Planera nästkommande möte med vilka kapitel som ska diskuteras och/eller fördela dem emellan er, och bestäm vilket tema som ni kommer att fokusera på eller alternativt så låter ni diskussionen flöda och nedan frågeställningar kan då enbart tjäna som förslag eller stöd.

De fem föreslagna temata/diskussionsområden är

- *Om barnmorskans historia*

Från sockenbarnmorska till dagens barnmorska med fokus på kompetens och samhällsförväntningar och vad har de historiska erfarenheterna betytt för kvinnor och deras familjer.

Lästips:

Den svenska barnmorskan och hennes historia

barnmorskeforbundet.se/barnmorskan

barnmorskeforbundet.se/barnmorskan/historia

Ulf Högberg, artikel **The Decline in Maternal Mortality in Sweden,**

The Role of Community Midwifery

faithgibson.org/the-decline-in-maternal-mortality-in-sweden-the-role-of-community-midwifery-ulf-hogberg-md-phd

- *Om hur kvinnor har fött sina barn och synen på kvinnors kroppar och rättigheter.*

Hur har gruppens egna äldre släktingar fött barn? Hur har kvinnors rättigheter sett ut och hur har dessa förändrats. Vari består förändringen, vilka krafter har varit betydelsefulla för att driva fram förändringar.

- *Om kvinnors rätt till sin kropp*

– *preventivmedel, abort, trafficking, prostitution samt surrogatmödraskap.*

Vilka krafter och möjligheter ledde fram till rätten till preventivmedel? Hur har synen på aborter ändrats över tid, både som framgång såväl som backlash? Vad finns det för krafter som driver trafficking och prostitution och hur ser motkrafterna ut? En mer sentida fråga som diskuteras är surrogatmödraskap – vad finns det för olika perspektiv att närma sig denna fråga, utifrån kvinna, barn och blivande vårdnadshavare.

Lästips:

Om sexuella rättigheter globalt, The International Planned Parenthood Federation (IPPF).

ippf.org/about-us

Aborter bör kunna utföras i hemmet (debattartikel)

svd.se/aborter-bor-kunna-genomforas-i-hemmet

- *Om internationella erfarenheter och FNs Globala mål för 2030 (Sustainable Development Goals).*

Sverige har länge bidragit med pengamedel för olika satsningar som syftar till en minskad mödradödlighet genom tillgång till utbildade barnmorskor, med även möjligheter till säkra aborter i ett stort antal länder. Vilka uppfattar ni som de främsta utmaningarna för att nå SDG-målet att minska mödradödligheten till färre än 70 kvinnor per 100 000 födselar? Vad är de viktigaste bidragen som svenska barnmorskor kan förmedla, som är involverade internationellt för att bland annat förbättra barnmorskeutbildningar och stärka hälso-och sjukvårdssystem?

Lästips:

Om barnmorskor globalt

a-moment-for-midwives.internationalmidwives.org

Om Sveriges SDG-politik Agenda2030

regeringen.se/regeringens-politik/globala-malen-och-agenda-2030/halsa-och-valbefinnande

- *Om deltagarnas egna berättelser.*

Bland annat utifrån etiska frågeställningar och hur och på vilket sätt kan frågor om födande och SRHR i stort utvecklas vidare, i Sverige och globalt. Hur ser framtiden ut – vad vill vi? Hur kan barnmorskors kompetens användas och fördjupas.

Sätt ihop er önskelista – skicka till Svenska Barnmorskeförbundet (exempelvis i form av 10 punkter). Det är väsentligt för förbundet att höra era åsikter och tankar, så att barnmorskekårens samlade ståndpunkter och policys kan förankras och utvecklas. Skicka er önskelista till barnmorskan Kajsa Westlund på kajsaew@gmail.com

Lycka till!

Och med ett litet PS, så behöver studiecirkel inte beröra bokens alla kapitel.

Mer intressant att läsa:

Från Folkhälsomyndigheten:

Sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter för alla

folkhalsomyndigheten.se/publicerat-material/publikationsarkiv/s/sexuell-och-reproduktiv-halsa-och-rattigheter-for-alla-/?pub=56256

Nationell strategi för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR)

En god, jämlik och jämställd sexuell och reproduktiv hälsa i hela befolkningen

folkhalsomyndigheten.se/nyheter-och-press/nyhetsarkiv/2020/oktober/en-god-jamlik-och-jamstalld-sexuell-halsa-i-hela-befolkningen/

Global forskning och SRHR

Guttmacher-Lancet-kommissionens rapport (publicerad i den vetenskapliga tidskriften Lancet) redogör för vad som återstår på agendan för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter (SRHR) och formulerar en utmanande och evidensbaserad vision för SRHR som bygger på mänskliga rättigheter. Kommissionen föreslår en ny, integrerad definition av SRHR som vägledning för denna vision och rekommenderar grundläggande insatser inom SRHR-området som omfattar fler delar av sexuell och reproduktiv hälsa än vad som vanligen inkluderas.

guttmacher.org/guttmacher-lancet-commission/accelerate-progress-executive-summary
thelancet.com/commissions/sexual-and-reproductive-health-and-rights

UN Women Kvinnokonventionen CEDAW

unwomen.se/kvinnokonventionen

Mars 2021

Kontaktpersoner är barnmorskorna:

Kajsa Westlund

kajsaew@gmail.com – hit skickar ni er önskelista

Catharina Zätterström

catharina.zatterstrom@gmail.com

Anna Nordfjell

nordfjell.anna@gmail.com